

KÖNYVTÁRTÖRÉNET-ÍRÁSUNK

az 1945 utáni korszakról: korábbi és mostani munkálatok

Tudományos rendezvény az ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézete és Könyvtártudományi doktori programja, valamint az MKE TTSZ szervezésében

A rendezvényre regisztrálók magas száma is jelezte már, hogy a „Könyvtártörténet-írásunk az 1945 utáni korszakról” című szimpózium olyan előadásokat kínál, amelyek ugyancsak felkeltették könyvtáros kollégáink érdeklődését. A tervezett helyszíntől eltérően az ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézete Kovács Máté termében gyülekeztek a program résztvevői, előadói és hallgatói 2015. március 23-án.

Dr. habil. Kiszl Péter intézetigazgató nyitotta a konferenciát, megemlékezve a könyvtáros szakma és a tanszék kiemelkedő könyvtáros szakembereiről. Előadásában hangsúlyos volt: a jelen képzésben egyensúlyban van a múlt a jelen (és a jövő), a könyvtárszakos hallgatók nemcsak a 21. század új feladatairól, a digitális korszak kihívásairól hallgatnak kurzusokat, hanem fontos szerepet kapnak a könyv-, könyvtártörténet tanulmányok, melyekről szakdolgozatok, doktori disszertációk is születnek.

A délután következő előadója **Dr. Kovács Ilona**, az Országos Széchényi Könyvtár nyugalmazott osztályvezetője volt. Kovács Máté 3 kötetes „antológiájának” történetét és mai helyzetét mutatta be. Az első két kötet (*A könyv és könyvtár a magyar társadalom életében az államalapítástól 1849-ig* és *A könyv és könyvtár a magyar társadalom életében 1849-től 1945-ig*) a Gondolat Kiadónál jelent meg 1963-ban és 1970-ben. A harmadik kötet kézirat 1969-re elkészült, de 2013-14 fordulójáig nem állt rendelkezésre. Ekkor talált rá ugyanis a család az eddig nem ismert dokumentumra. Ez a kézirat 1945-1970 közötti időszakban tárgyalja a témát.

Ezt követően a konferencia talán leghangsúlyosabb előadása következett: **Dr. Sonnevend Péter** nyugalmazott könyvtárvezető és nyugalmazott tanszékvezető főiskolai tanár részletesen

beszámolt arról a 2014. év elején indult kezdeményezésről, amely könyvtáraink Rákosi-korszakbéli sorsát (1945-1956 között) tárta fel. A tervek szerint egy 300 oldalnyi terjedelmű kötet készülne elemező tanulmányokkal, számaltalan levéltári forrással, válogatott bibliográfiával, kronológiával, név- és tárgymutatóval. Az elemező tanulmányok – többek között – bemutatnák a hatalmi-politikai viszonyokat, a korszak ideológiai, művelődéstörténeti, könyvtárügyi változásait, de kitérnének a tudományos- és szakkönyvtárak, valamint a felsőfokú képzés alakulására is. Ez időszak kutatásában elkerülhetetlen, hogy az egyházi könyvtárak sorsa kiemelkedő szerepet kapjon. E „könyvtártípus” ismert és eddig nem ismert történetének felkutatására **Dr. Gáborjáni Szabó Botondot** kérték fel a kötet elgondolói, hogy az ő koordinálásával készüljön az elemező tanulmányok egyik – egyházi könyvtárakra fókuszáló – fejezete.

A délután **Pogány György** nyugalmazott könyvtárigazgató előadásával folytatódott: Személyi tisztogatások a könyvtárakban 1945-46-ban: Igazolóbizottsági eljárások és B listázás címmel. A diktatúra kialakulásának állomásként meghatározott Igazolóbizottságok létrejöttéről, összetételéről, intézkedésiről kaphattunk ismertetőt. A záró előadást **Dr. Sonnevend Péter** tartotta a szabadművelődési Új Szántás folyóirat könyvtári vonatkozásairól.

A hallgatóság kérdéseivel záruló délután folytatásként úgy vélem, nagy érdeklődéssel és sokan várjuk a 2017 elejére tervezett kötetet, hogy (történet)tudományos igényű, forrásokra támaszkodó, árnyalt képet kapjunk könyvtáraink, könyveink sorsáról.

*Török Beáta
Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola
Könyvtára*